

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 16094 Posła Mateusza Morawieckiego z 25 marca 2026 roku w sprawie działań mogących stanowić formę nacisku na samorząd miasta Zabrze w związku z uchwałą dotyczącą sprzeciwu wobec nielegalnej migracji, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie kierowało do władz Miasta Zabrze żadnych pism, które mogłyby być interpretowane jako uzależnienie przyznania środków finansowych od uchylecia uchwał Rady Miasta.

Uwaga dotycząca uchwały z dnia 23 czerwca 2025 r. wyrażającej sprzeciw wobec tworzenia ośrodków dla imigrantów oraz mechanizmów przymusowej relokacji w ramach polityki migracyjnej Unii Europejskiej, skierowana do Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu „Industrialne Dziedzictwo Górnego Śląska - rewitalizacja obiektów zabytkowych Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu” wynikała z zaleceń zawartych w piśmie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (pełniącego funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, dalej: IZ) nr DPI-XIV.6910.9.2025.BO z 18 listopada 2025 r. W ww. piśmie IZ zwraca uwagę na konieczność monitorowania przez instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu aktów prawa miejscowego (w tym uchwał) albo stanowisk przeciwko lokalizowaniu na ich terenie różnego typu ośrodków dla cudzoziemców /migrantów.

Zgodnie ze stanowiskiem IZ takie działania, jako potencjalnie dyskryminacyjne w rozumieniu art. 9 ust. 3 rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060 lub stanowiące naruszenie Karty praw podstawowych, powinny być przedmiotem oceny projektu ubiegającego się o wsparcie ze środków UE. Zgodność projektu z kryteriami wyboru musi istnieć nie tylko w momencie jego oceny, ale również na późniejszym etapie - podczas jego realizacji i rozliczania. Zgodnie z zaleceniami IZ należy dążyć do wyeliminowania przyjętych dyskryminujących uchwał przez samą jst.

Ad 2.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (jako Instytucja Pośrednicząca dla VII Priorytetu Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko) odpowiada za ocenę i wybór projektów do dofinansowania w ramach Działania 7.1.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2444287.10795714.10279188

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej: FEnIKS).

Wnioski o dofinansowanie podlegają ocenie w kryteriach oceny, które zatwierdza Komitet Monitorujący FEnIKS (powołany na mocy Zarządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z 25 listopada 2022 r. Komitet Monitorujący jest niezależnym organem opiniotwórczo-doradczym, wspierającym Instytucję Zarządzającą w procesie monitorowania i wdrażania programu, zatwierdza m.in. metodykę i kryteria stosowane przy ocenie i wyborze projektów do dofinansowania w ramach FEnIKS). Instytucje przeprowadzające ocenę są także zobligowane do stosowania wytycznych, rekomendacji itp. wydawanych przez IZ.

W ramach programu FEnIKS każdy wniosek w zakresie priorytetów I-VII jest oceniany tymi samymi kryteriami horyzontalnymi oraz kryteriami specyficznymi dla danego działania/typu projektu. Kryteria horyzontalne to zbiór wspólnych kryteriów dla oceny wszystkich projektów w programie w zakresie priorytetów I-VII. Zarówno kryteria horyzontalne, jak i specyficzne składają się z grupy kryteriów obligatoryjnych oraz rankingujących. Kryteria obligatoryjne oceniane będą zero-jedynkowo (możliwa ocena: TAK/NIE, a w uzasadnionych wypadkach NIE DOTYCZY). Niespełnienie kryterium (ocena: NIE) eliminuje projekt z możliwości otrzymania dofinansowania. Projekt może zostać wybrany do dofinansowania, jeśli w każdym z kryteriów obligatoryjnych zarówno z grupy kryteriów horyzontalnych, jak i specyficznych otrzyma ocenę „TAK” lub w uzasadnionych przypadkach „NIE DOTYCZY”.

Wśród kryteriów horyzontalnych obligatoryjnych jest kryterium pn. „Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną” (kryterium wynika wprost z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 (CPR) art. 9 ust. 3 oraz z zapisów Umowy partnerstwa i z zapisów Programu FEnIKS).

Zgodnie z opisem kryterium:

„Sprawdzana jest zgodność projektu z wymogami klauzuli niedyskryminacyjnej, która stanowi, że wsparcie ze środków polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku gdy wnioskodawcą/beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiekolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone”.

W przypadku gdy wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny) sprawdzane jest dodatkowo, czy wnioskodawca ten podjął jakiekolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060. W szczególności sprawdzane jest, czy na terenie jednostki samorządu terytorialnego (która jest wnioskodawcą lub której podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny jest wnioskodawcą) nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej jednostki samorządu terytorialnego dyskryminujące akty prawa miejscowego lub podjęte dyskryminujące uchwały¹, na dowód czego wnioskodawca (niezależnie od tego, czy jest jednostką samorządu terytorialnego, czy podmiotem przez nią kontrolowanym lub od niej zależnym) złożył oświadczenie o treści:

„Oświadczam, że:

---

¹ Przez dyskryminujące akty prawa miejscowego lub dyskryminujące uchwały należy rozumieć dokumenty, powodujące nieuprawnione różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiegokolwiek przesłanki tj.: płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną.

- na terenie ...*, którą/który reprezentuje/od której zależy lub przez nią kontrolowany jest podmiot, który reprezentuje** nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej jednostki samorządu terytorialnego dyskryminujące akty prawa miejscowego lub inne podjęte dyskryminujące uchwały,
- wnioskodawca, którego reprezentuje, nie podjął jakichkolwiek działań dyskryminujących, sprzecznych z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060 (...)"

W związku z powyższym obowiązkiem każdej instytucji oceniającej wnioski jest weryfikacja, czy na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego nie obowiązują żadne dyskryminujące akty prawa miejscowego, w tym uchwały ustanowione przez jej organy – w szczególności pod kątem ewentualnego działania dyskryminacyjnego w rozumieniu art. 9 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. lub naruszenia Karty Praw Podstawowych UE (2016/C 202/02). Potwierdza to również stanowisko IZ, które od Instytucji Pośredniczących i Wdrażających FEnIKS wymaga wnikliwej weryfikacji przyjmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – wnioskodawców lub beneficjentów FEnIKS 2021-2027 - aktów prawa miejscowego (w tym uchwał) albo stanowisk przeciwko lokalizowaniu na ich terenie różnego typu ośrodków dla cudzoziemców/migrantów, jako potencjalnie dyskryminujących w rozumieniu art. 9 ust. 3 rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060 lub stanowiących naruszenie Karty praw podstawowych.

Przyznawanie środków finansowych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbywa się corocznie na podstawie jasno określonych i publicznie dostępnych zasad, zawartych w regulaminach i specyfikacjach poszczególnych programów oraz właściwych aktach prawnych. Programy mają na celu dofinansowanie zadań o charakterze projektowym z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są między innymi do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych, a także do instytucji samorządowych. Procedura przyznawania dofinansowań ma charakter konkursowy w oparciu o ocenę projektów dokonywaną przez niezależnych ekspertów wyłącznie w oparciu o kryteria określone w dokumentacji programowej, takie jak m.in. wartość merytoryczna zadania, jego znaczenie dla rozwoju kultury i dziedzictwa narodowego, jakość koncepcji, adekwatność kosztów czy potencjał organizacyjny wnioskodawcy. Stanowiska samorządów w sprawach niezwiązanych bezpośrednio z realizacją projektów kulturalnych, w tym w zakresie polityki migracyjnej, nie stanowią kryterium oceny wniosków i nie mają wpływu na decyzje o przyznaniu dofinansowania. Proces przyznawania środków ma charakter transparentny i opiera się na zasadzie równego traktowania wszystkich wnioskodawców, niezależnie od ich poglądów czy stanowisk w innych obszarach polityki publicznej.

Ad 3.

Wszystkie instytucje zaangażowane w ocenę i wybór projektów do dofinansowania w ramach FEnIKS są zobligowane do oceny wniosków o dofinansowanie w ww. kryterium pn. „Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną”.

MKiDN nie posiada wiedzy o działaniach instytucji państwowych lub podmiotów zarządzających środkami – w tym środkami unijnymi – które mogłyby wywierać presję na samorządy w związku z ich stanowiskiem wobec migracji.

Ad 4.

Każdy wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach naborów przeprowadzonych dla Programu FEnIKS 2021-2027, przystępując do naboru i składając wniosek o dofinansowanie, akceptuje

jednocześnie zasady obowiązujące w ramach danego naboru. Już od momentu ogłoszenia naboru Wnioskodawca miał dostęp do informacji o wszystkich kryteriach, na podstawie których zostanie dokonana ocena wniosku, w tym kryterium odnoszącego się do zgodności projektu z klauzulą antydyskryminacyjną.

Weryfikowanie przez oceniających konieczności spełnienia przez projekt obligatoryjnych kryteriów wyboru projektów, zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący FEnIKS, nie stanowi zatem „formy nacisku politycznego”, a jedynie ocenę spełnienia obowiązkowych warunków przyjętych dla Programu, umożliwiających przyznanie wsparcia w ramach FEnIKS.

W zakresie programów Ministra procedura przyznawania dofinansowań ma charakter konkursowy i obejmuje wieloetapowy system oceny wniosków, w tym ocenę formalną oraz ocenę merytoryczną dokonywaną przez niezależnych ekspertów, posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w danej dziedzinie. Wyniki oceny mają formę list rankingowych, a podział środków dokonywany jest w oparciu o uzyskaną punktację oraz dostępny budżet programu. Dodatkowo proces ten podlega zasadom transparentności, równego traktowania wnioskodawców oraz kontroli instytucjonalnej, w tym m.in. możliwości weryfikacji procedur, dokumentacji oraz wyników naborów.

Powyższe mechanizmy systemowe wykluczają możliwość uznaniowego przyznawania środków oraz wykorzystywania ich jako instrumentu nacisku politycznego wobec jednostek samorządu terytorialnego.

Ad 5.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizuje obowiązki Instytucji Pośredniczącej dla VII priorytetu FEnIKS zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przyjętymi procedurami. Ocena wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach naborów jest i była prowadzona w oparciu o obowiązujące kryteria wyboru projektów, zatwierdzone przez Komitet Monitorujący FEnIKS 2021-2027, z poszanowaniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego traktowania wnioskodawców, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

Należy podkreślić, że każdemu wnioskodawcy, który złożył wniosek w ramach naboru w trybie konkurencyjnym, w przypadku negatywnej oceny projektu przysługuje prawo wniesienia protestu, a następnie skargi do sądu w celu ponownego sprawdzenia złożonego przez niego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów. Tym samym zapewniona jest procedura odwoławcza od oceny instytucji oceniających wnioski dokonywana przez IZ (weryfikacja protestu), a następnie przez sądy administracyjne (rozpatrzenie skargi).

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/